

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	23
Wprowadzenie	29
Część I	
Zagadnienia wstępne	
Rozdział 1. Nieruchomość jako przedmiot czynności prawnej	33
1.1. Uwagi wprowadzające	33
1.2. Pojęcie nieruchomości i pojęcia pokrewne	34
1.3. Rodzaje nieruchomości	36
Nieruchomość rolna	39
1.4. Części składowe nieruchomości	40
1.5. Odrębne od gruntu przedmioty własności na nieruchomościach	43
1.5.1. Nieruchomości budynkowe	43
1.5.2. Nieruchomości lokalowe	46
1.6. Nieruchomość jako przedmiot czynności prawnej	48
1.7. Oznaczanie nieruchomości (kataster)	55
1.8. Pojęcie stanu prawnego nieruchomości	63
1.9. Ujawnienie stanu prawnego nieruchomości	70
1.10. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych	71
Rozdział 2. Nieruchomość o nieuregulowanym stanie prawnym	76
2.1. Nieruchomość o nieuregulowanym stanie prawnym	76
2.2. Przedmiotowy zakres ustawy	79
2.3. Nieruchomość jako element ładu przestrzennego	83
2.3.1. Pojęcie ładu przestrzennego	86
2.3.2. Opłata adiacencka	90
2.4. Nieruchomość w prawie podatkowym	97
2.4.1. Uwagi ogólne	97
2.4.2. Nieruchomość gruntowa w prawie podatkowym	100

2.4.3.	Budynek w prawie podatkowym	103
2.4.4.	Nieruchomości podatkowe. Środki trwałe	104
2.4.5.	Części składowe nieruchomości	107
2.4.6.	Nieruchomość wspólna jako odrębny majątek wspólnoty mieszkaniowej	108
2.4.7.	Prawa spółdzielcze. Wartości niematerialne i prawne	109
2.4.8.	Rzeczy ruchome znajdujące się w nieruchomościach	110
Rozdział 3. Swoboda umów a ograniczenia w obrocie nieruchomościami ...		113
3.1.	Zasada swobody umów a ograniczenia w nabywaniu nieruchomości	113
3.2.	Swobodne kształtowanie treści umowy a skutki podatkowe	117
3.2.1.	Zamiar stron i cel czynności	117
3.2.2.	Pozorność	119
3.2.3.	Optymalizacja podatkowa	121
3.3.	Nabywanie nieruchomości przez cudzoziemców	122
3.3.1.	Podmiotowy zakres ustawy	122
3.3.2.	Pojęcie nieruchomości i jej nabycia w rozumieniu ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców	124
3.3.3.	Zezwolenie na nabycie nieruchomości	126
3.3.4.	Zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia	131
3.4.	Nieruchomości należące do cudzoziemców	137
3.4.1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	137
3.4.1.1.	Miejsce zamieszkania a miejsce uzyskiwania dochodów z nieruchomości	137
3.4.1.2.	Sposoby opodatkowania sprzedaży nieruchomości przez nierezydenta	140
3.4.2.	Podatek VAT	140
Rozdział 4. Ograniczenia w wykonywaniu praw do nieruchomości		142
4.1.	Ograniczenia w rozporządzaniu nieruchomościami	142
4.1.1.	Ustawowe prawa pierwokupu	142
	Wzór warunkowej umowy sprzedaży zawartej pod warunkiem, że Skarb Państwa nie skorzysta z prawa pierwokupu	153
	Wzór umowy przeniesienia własności nieruchomości w wykonaniu umowy warunkowej	156
4.1.2.	Sprzedaż z zastrzeżeniem prawa pierwokupu w rozliczeniu podatkowym	163
4.1.2.1.	Podatki dochodowe	163
4.1.2.2.	Podatek VAT	163
4.1.2.3.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	163
4.1.3.	Umowne prawo odkupu	164
4.1.3.1.	Charakter prawny prawa odkupu	165
4.1.3.2.	Wpis prawa odkupu do księgi wieczystej	165

4.1.3.3.	Obowiązki kupującego z prawa odkupu	166
	Wzór umowy sprzedaży z zastrzeżeniem prawa	329
	odkupu	167
4.1.3.4.	Prawo odkupu. Skutki podatkowe	169
4.1.3.4.1.	Uwagi wprowadzające	169
4.1.3.4.2.	Podatek od czynności cywilnoprawnych ..	170
4.1.3.4.3.	Podatek dochodowy	173
4.1.3.4.4.	Podatek VAT	174
4.1.3.4.5.	Podatek od spadków i darowizn	175
4.1.4.	Kształtowanie ustroju rolnego	176
4.2.	Ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości (ograniczone prawa	189
	rzeczowe)	193
4.3.	Pozbawianie praw do nieruchomości	193
4.3.1.	Wywłaszczenie	194
4.3.2.	Podmiotowy i przedmiotowy zakres ustawy	196
4.3.3.	Postępowanie w sprawie wywłaszczenia nieruchomości	199
4.3.4.	Skutki prawne wywłaszczenia nieruchomości	200
4.3.5.	Odszkodowanie za wywłączoną nieruchomość	201
4.3.6.	Charakter prawny roszczenia o zwrot wywłaszczonej	209
	nieruchomości	209
4.3.7.	Skutki podatkowe związane z wywłaszczeniem nieruchomości ..	211
4.3.7.1.	Podatki dochodowe	214
4.3.7.2.	Podatek VAT	214
Rozdział 5. Charakterystyka czynności w obrocie nieruchomościami		214
5.1.	Umowy w obrocie nieruchomościami	216
5.2.	Czynności jednostronne	219
5.3.	Forma aktu notarialnego	228
5.4.	Akt notarialny jako dowód w postępowaniu podatkowym	229
5.5.	Forma z podpisem notarialnie poświadczonym	231
5.6.	Zmiany i rozwiązywanie umów	236
5.7.	Odstąpienie oraz rozwiązanie umowy przenoszącej własność	236
	- skutki podatkowe	239
5.7.1.	Podatki dochodowe	240
5.7.2.	Podatek VAT	240
5.7.3.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	241
Rozdział 6. Wadliwość czynności prawnych		241
6.1.	Uwagi wprowadzające	243
6.2.	Wady czynności prawnych	244
6.2.1.	Brak świadomości lub swobody działania	247
6.2.2.	Pozorność	250
6.2.3.	Błąd	

6.2.4.	Podstęp	255
6.2.5.	Groźba	256
6.2.6.	Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia (art. 88 k.c.)	258
6.3.	Uchylenie skuteczności dokonanej czynności	262
6.3.1.	Ważność i skuteczność czynności prawnej – pojęcie skutku rzeczowego	262
6.3.2.	Nieważność czynności prawnej	263
6.3.3.	Wzruszalność czynności prawnej	266
6.3.4.	Bezskuteczność zawieszona czynności prawnej	267
6.3.5.	Bezskuteczność względna czynności prawnej	270
6.4.	Skutki podatkowe wadliwych czynności prawnych	273
6.4.1.	Pozorność. Nieważność	274
6.4.2.	Nieważność względna czynności	280
6.4.3.	Bezskuteczność czynności	284
6.4.4.	Skarga pauliańska	286
Rozdział 7. Postępowania sądowe w obrocie nieruchomościami		289
7.1.	Ogólne przepisy o postępowaniu cywilnym	289
7.2.	Powództwo o ustalenie prawa do nieruchomości	290
7.2.1.	Uwagi wprowadzające	290
7.2.2.	Stosunek powództwa na podstawie art. 10 u.k.w.h. do powództwa na podstawie art. 189 k.p.c.	293
7.2.3.	Powództwa o ustalenie prawa własności budynku na tzw. gruntach warszawskich	296
7.3.	Powództwo o uzgodnienie stanu prawnego wynikającego z księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym	297
7.3.1.	Uwagi wprowadzające	297
7.3.2.	Legitymacja do wytoczenia powództwa na podstawie art. 10 u.k.w.h.	302
7.3.3.	Wpis ostrzeżenia na podstawie art. 10 ust. 2 u.k.w.h.	307
7.3.4.	Wyrok na podstawie art. 10 u.k.w.h. a powaga rzeczy osądzonej	309
7.4.	Powództwa w dochodzeniu przeniesienia własności nieruchomości	312
7.4.1.	Roszczenia przysługujące w razie niewykonania zobowiązania wynikającego z umowy przedwstępnej	312
7.4.2.	Wygaśnięcie uprawnienia do żądania zawarcia umowy przyrzeczonej	314
7.4.3.	Przedawnienie roszczeń z umowy przedwstępnej	316
	Wzór pozwu o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli	317
	Wzór warunkowej umowy sprzedaży nieruchomości pod warunkiem nieskorzystania z prawa pierwokupu	319
	Wzór umowy przeniesienia własności nieruchomości	322
7.5.	Powództwa służące ochronie własności	326
7.5.1.	Uwagi wprowadzające	326
7.5.2.	Roszczenie windykacyjne	327

7.5.3.	Roszczenie negatoryjne	328
7.5.4.	Roszczenia uzupełniające	329
7.5.5.	Roszczenia uzupełniające przy posiadaniu w dobrej wierze	330
7.5.6.	Roszczenia uzupełniające od chwili dowiedzenia się przez posiadacza samoistnego o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa windykacyjnego	332
7.5.6.1.	Pojęcie i charakter nakładów	333
7.5.6.2.	Zakres roszczenia posiadacza o zwrot nakładów	334
7.5.7.	Rozliczenia między właścicielem a posiadaczem – podatek dochodowy i podatek VAT	340
7.5.7.1.	Podatek dochodowy	340
7.5.7.2.	Podatek VAT	343
7.5.8.	Zabudowa cudzego gruntu (art. 231 k.c.)	344
7.5.8.1.	Uwagi wprowadzające	344
7.5.8.2.	Przesłanki roszczenia z art. 231 § 1 k.c.	345
	Wzór pozwu i umowy na podstawie art. 231 k.c.	349
	Wzór umowy przeniesienia własności	350
7.5.8.3.	Przeniesienie własności gruntu w trybie art. 231 k.c. – skutki podatkowe	353
7.5.8.3.1.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	353
7.5.8.3.2.	Podatek dochodowy	353
7.5.8.3.3.	Podatek VAT	354
7.6.	Sprawy o naruszenie posiadania nieruchomości	355
7.7.	Rozstrzyganie sporów w sprawach sąsiedzkich	358
7.7.1.	Uwagi wprowadzające	358
7.7.2.	Immisje bezpośrednie i pośrednie	359
7.7.3.	Przećiętna miara jako granica dopuszczalności zakłóceń	360
7.7.4.	Roszczenia negatoryjne i roszczenia o naprawienie szkody właścicieli nieruchomości sąsiednich	361
7.7.5.	Dochodzenie roszczeń wynikających z przekroczenia granicy lub wzniesienia budynku	365
7.7.5.1.	Uwagi wprowadzające	365
7.7.5.2.	Realizacja roszczeń	367
7.7.5.3.	Roszczenie o wykup zajętej części gruntu a podatek VAT	370
7.7.6.	Istota i przedmiot rozgraniczenia	372
7.7.6.1.	Uwagi wprowadzające	372
7.7.6.2.	Materialnoprawne kryteria rozgraniczenia	373
7.7.6.3.	Postępowanie w sprawach o rozgraniczenie	374
7.8.	Rozstrzyganie roszczeń dotyczących hipoteki	375
7.8.1.	Uwagi wprowadzające	375
7.8.2.	Przedmiot hipoteki	376
7.8.3.	Żądanie zmniejszenia sumy hipotecznej	377

7.8.4.	Hipoteka na części ułamkowej nieruchomości	378
7.8.4.1.	Uwagi wprowadzające	378
7.8.4.2.	Roszczenie o podział hipoteki	387
7.8.5.	Hipoteka w prawie podatkowym	390
7.8.5.1.	Hipoteka przymusowa	390
7.8.5.2.	Hipoteka przymusowa a przedawnienie	391
7.8.5.3.	Hipoteka jako ciężar nieruchomości	392
7.8.5.4.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	394
7.8.5.4.1.	Ustanowienie hipoteki	394
7.8.5.4.2.	Zbycie nieruchomości obciążonej hipoteką	394
7.8.5.4.3.	Podatek od przejętego długu	395
7.9.	Sprawy w postępowaniu nieprocesowym	395
7.9.1.	Stwierdzenie zasiedzenia	395
7.9.1.1.	Uwagi wprowadzające	395
7.9.1.2.	Przesłanki zasiedzenia	398
7.9.1.3.	Początek biegu zasiedzenia, jego zawieszenie i przerwanie	400
7.9.1.4.	Postępowanie w sprawie o zasiedzenie	403
7.9.1.5.	Skutki zasiedzenia	404
7.9.2.	Wzór orzeczenia o zasiedzeniu	418
7.9.2.	Zasiedzenie w prawie podatkowym	418
7.9.2.1.	Uwagi wprowadzające	418
7.9.2.2.	Podatek od spadków i darowizn	419
7.9.2.2.1.	Podatnik	419
7.9.2.2.2.	Obowiązek podatkowy	420
7.9.2.2.3.	Podstawa opodatkowania. Wartość nakładów	420
7.9.2.2.4.	Wysokość podatku	422
7.9.2.2.5.	Zwolnienia przedmiotowe	423
7.9.2.3.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	424
7.9.2.3.1.	Data nabycia	424
7.9.2.3.2.	Amortyzacja budynku przed zasiedzeniem	424
7.9.3.	Sprawy związane z zarządem	424
7.9.3.1.	Pojęcie zarządu rzeczą wspólną	424
7.9.3.2.	Czynności zwykłego zarządu i czynności przekraczające zwykły zarząd	425
7.9.3.3.	Zgoda wszystkich współwłaścicieli	426
7.9.3.4.	Zgoda większości współwłaścicieli	426
7.9.3.5.	Ochrona współposiadania	428
7.9.3.6.	Czynności zachowawcze	430
7.5.1.	Roszczenie windykacyjne	326
7.5.2.	Roszczenie windykacyjne	327

9.7.2.	7.9.3.7.	Współwłasność i rozliczenia podatkowe	432
	7.9.3.7.1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych ...	432
9.7.3.	7.9.3.7.2.	Podatek dochodowy od osób prawnych	435
9.7.4.	7.9.3.7.3.	Podatki majątkowe	435
7.9.4.		Zniesienie współwłasności	436
	7.9.4.1.	Pojęcie i rodzaje współwłasności	436
	7.9.4.2.	Zniesienie współwłasności	437
		Wzór postanowienia o zniesieniu współwłasności	454
		Wzór umowy zniesienia współwłasności	
		nieruchomości	455
	7.9.4.3.	Opodatkowanie zniesienia współwłasności	458
	7.9.4.3.1.	Podatek od czynności cywilnoprawnych ..	458
	7.9.4.3.2.	Podatek od spadków i darowizn	458
	7.9.4.3.3.	Podatek od towarów i usług	459
7.9.5.		Ustanowienie drogi koniecznej i służebności przesyłu	459
	7.9.5.1.	Pojęcie drogi koniecznej	459
	7.9.5.2.	Ukształtowanie służebności drogi koniecznej	460
	7.9.5.3.	Wynagrodzenie za ustanowienie służebności drogi	
		koniecznej	461
		Wzór postanowienia o ustanowieniu służebności	
		drogi koniecznej	464
	7.9.5.4.	Służebność przesyłu jako odrębny rodzaj	
		służebności	467
		Wzór umowy o ustanowienie służebności przesyłu	472
	7.9.5.5.	Postępowanie w sprawie ustanowienia służebności	
		przesyłu	474
	7.9.5.6.	Nabycie służebności przesyłu przez zasiedzenie	475
	7.9.5.7.	Przedawnienie roszczenia o ustanowienie	
		służebności przesyłu	482
	7.9.5.8.	Wynagrodzenie za obciążenie nieruchomości	
		służebnością przesyłu	483
		Wynagrodzenie za służebność przesyłu	488
7.10.		Postępowanie wieczystoksięgowe	497
	7.10.1.	Elektroniczne postępowanie wieczystoksięgowe	498
	7.10.2.	Certyfikat dostępowy	505
7.11.		Postępowanie zabezpieczające w stosunku do nieruchomości	517
		Zabezpieczenie na nieruchomościach w postępowaniu	
		zabezpieczającym	517
		Wzory sentencji orzeczeń sądu o udzieleniu zabezpieczenia przez wpis	
		hipoteki przymusowej	520
		Ustawowe przesłanki obciążenia nieruchomości	670
		Przeniesienie własności nieruchomości	670
		Forma przeniesienia własności nieruchomości	674

	Część II	378
	Charakterystyka czynności	378
		387
Rozdział 8. Czynności poprzedzające zbycie nieruchomości		527
8.1. Umowy zobowiązujące do zbycia nieruchomości		527
8.2. Umowa przedwstępna. Pojęcie i treść		529
8.2.1. Skutki braku oznaczenia terminu zawarcia umowy przyrzeczonej w umowie przedwstępnej		531
8.2.2. Wyznaczenie odpowiedniego terminu przez uprawnionego		532
8.2.3. Wyznaczenie różnych terminów przez obu uprawnionych		534
8.2.4. Forma oświadczenia o wyznaczeniu terminu do zawarcia umowy przyrzeczonej		534
8.2.5. Forma umowy przedwstępnej		535
8.2.6. Wzór umowy przedwstępnej sprzedaży nieruchomości		537
8.2.6. Dodatkowe postanowienia w umowie przedwstępnej		541
8.2.6.1. Zadatek		542
8.2.6.2. Umowne prawo odstąpienia		545
8.2.6.3. Odstępne		546
8.2.6.3. Kara umowna – konstrukcja i funkcje		547
8.2.7. Wpis roszczeń wynikających z umowy przedwstępnej do księgi wieczystej		551
8.2.8. Umowa przedwstępna – konsekwencje w prawie podatkowym		553
8.2.8.1. Podatek dochodowy		553
8.2.8.1.1. Zaliczka. Zadatek. Zatrzymany zadatek		553
8.2.8.1.2. Odstępne		555
8.2.8.1.3. Kara umowna i odszkodowanie		555
8.2.8.2. Podatek od towarów i usług		556
8.2.8.2.1. Cena		556
8.2.8.2.2. Zadatek i zaliczka a podatek VAT		557
8.2.8.2.3. Kara umowna i odszkodowanie		559
Rozdział 9. Umowa deweloperska		561
9.1. Charakter prawny umowy		561
9.2. Podmiotowy i przedmiotowy zakres ustawy deweloperskiej		565
9.3. Podmiotowy zakres ustawy		572
9.4. Obowiązki dewelopera przed zawarciem umowy deweloperskiej		575
9.5. Forma umowy deweloperskiej		576
9.6. Treść umowy deweloperskiej		579
9.7. Rachunek powierniczy		579
9.7. Odstąpienie od umowy deweloperskiej		582
9.7.1. Ustawowe przesłanki odstąpienia od umowy deweloperskiej przez nabywcę		582

9.7.2.	Ustawowe przesłanki odstąpienia od umowy deweloperskiej przez dewelopera	584
9.7.3.	Forma oświadczenia o odstąpieniu od umowy	585
9.7.4.	Skutek odstąpienia od umowy	586
15.2.1.	Wzór umowy deweloperskiej oraz przedwstępnej umowy sprzedaży udziału w prawie własności lokalu garażowego	756
15.2.2.	Wzór umowy przedwstępnej sprzedaży udziału w prawie własności lokalu garażowego	615
	Wzór umowy przeniesienia praw i obowiązków wynikających z umowy deweloperskiej	623
Rozdział 10. Czynności typowe dla nieruchomości spółdzielni mieszkaniowych		630
10.1.	Umowa o ustanowienie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu	633
10.2.	Przekształcenie spółdzielczego prawa do lokalu w prawo własności	635
	Wzór umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu i przeniesienia własności tego lokalu	639
	Wzór umowy sprzedaży spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego	642
Rozdział 11. Rozliczenia podatkowe z tytułu umowy deweloperskiej oraz umowy ze spółdzielnią mieszkaniową		647
11.1.	Konstrukcja prawna umowy	647
11.2.	Podatek od towarów i usług	649
11.2.1.	Dostawa towaru	649
11.2.2.	Cena. Terminy płatności	650
11.2.3.	Odstąpienie od umowy	654
11.3.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	656
11.4.	Podatek dochodowy od osób prawnych	656
11.4.1.	Data powstania przychodu	656
11.4.2.	Data rozliczenia kosztów przedsięwzięcia	657
11.5.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	660
11.6.	Cesja – skutki podatkowe	661
11.6.1.	Uwagi wprowadzające	661
11.6.2.	Podatek dochodowy	662
11.6.3.	Podatek VAT	662
11.6.4.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	664
Rozdział 12. Czynności dotyczące ekspektatywy		665
Rozdział 13. Zbycie nieruchomości		670
13.1.	Przeniesienie własności nieruchomości	670
13.2.	Forma przeniesienia własności nieruchomości	674

Rozdział 14. Sprzedaż nieruchomości	677
14.1. Sprzedaż nieruchomości	677
14.1.1. Przedmiot umowy sprzedaży. Cena	679
14.1.2. Rękojmia za wady	681
Wzór umowy sprzedaży nieruchomości z ustanowieniem	
służebności gruntowej	682
14.2. Sprzedaż nieruchomości. Podatek dochodowy	685
14.2.1. Uwagi wprowadzające	685
14.2.2. Data powstania przychodu	685
14.2.3. Cena a wielkość przychodu	689
14.2.4. Sprzedaż prywatnego majątku	690
14.2.5. Sprzedawca a podatnik	695
14.3. Sprzedaż nieruchomości. Podatek VAT	696
14.3.1. Podatnik VAT	696
14.3.2. Dostawa towarów. Zbywca	701
14.3.3. Przedmiot umowy a stawka VAT	705
14.3.4. Cena a obrót należny	708
14.3.5. Zwolnienie od podatku VAT	709
14.3.5.1. Grunty	709
14.3.5.2. Budynki i budowle	709
14.3.5.3. Obiekty zasiedlone	710
14.3.5.3.1. Zasiedlenie po wybudowaniu	710
14.3.5.3.2. Zasiedlenie po przebudowie	715
14.3.5.4. Brak prawa do odliczenia	719
14.4. Sprzedaż. Podatek od czynności cywilnoprawnych	724
14.4.1. Norma kolizyjna – VAT czy PCC	724
14.4.2. Wysokość podatku	726
Sprzedaż z ustanowieniem służebności	727
14.4.3. Wyłączenia i zwolnienia	728
Rozdział 15. Darowizna	735
15.1. Umowa darowizny w prawie cywilnym (art. 888–902 k.c.)	735
15.1.1. Forma umowy darowizny	736
Wzór umowy darowizny nieruchomości	738
15.1.2. Odwołanie darowizny	740
15.1.2.1. Sposób odwołania darowizny	742
15.1.2.2. Odwołanie darowizny z powodu rażącej	
niewdzięczności	743
15.1.2.3. Odwołanie darowizny dokonanej przez oboje	
małżonków	744
15.1.2.4. Odwołanie darowizny dokonanej na rzecz obojga	
małżonków	745

15.1.2.5.	Skutki odwołania darowizny	746
15.1.2.6.	Odwołanie darowizny po śmierci darczyńcy	750
15.1.3.	Rozwiązanie umowy darowizny	751
15.2.	Darowizna w prawie podatkowym	756
15.2.1.	Uwagi ogólne	756
15.2.2.	Podatek od spadków i darowizn	759
15.2.2.1.	Podatnik	759
15.2.2.2.	Podstawa opodatkowania	763
15.2.2.3.	Zwolnienia od podatku	765
15.2.2.4.	Odwołanie darowizny	765
15.2.3.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	766
15.2.4.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	767
15.2.5.	Podatek od towarów i usług	769
Rozdział 16. Dożywocie	.....	769
16.1.	Umowa dożywocia w prawie cywilnym	772
	Wzór umowy przeniesienia własności nieruchomości za dożywocie	775
16.2.	Umowa dożywocia w prawie podatkowym	775
16.2.1.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	776
16.2.2.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	778
Rozdział 17. Przeniesienie własności nieruchomości na zabezpieczenie	.....	778
17.1.	Przeniesienie własności nieruchomości na zabezpieczenie w prawie cywilnym	778
	Wzór umowy pożyczki oraz przewłaszczenia na zabezpieczenie	785
17.2.	Przewłaszczenie na zabezpieczenie w prawie podatkowym	787
17.2.1.	Podatki dochodowe	787
17.2.2.	Podatek od towarów i usług	790
17.2.3.	Podatek od czynności cywilnoprawnych	791
17.2.4.	Podatek od nieruchomości	792
Rozdział 18. Fiducyjne nabycie nieruchomości	.....	794
18.1.	Fiducyjne nabycie nieruchomości	794
18.2.	Fiducyjne nabycie nieruchomości. Rozliczenie podatkowe	796
18.2.1.	Podatki dochodowe	796
18.2.2.	Podatek VAT	797
Rozdział 19. Przeniesienie nieruchomości tytułem wkładu do spółki prawa handlowego	.....	799
19.1.	Przeniesienie nieruchomości tytułem wkładu do spółki prawa handlowego	799
	Wzór umowy przeniesienia prawa własności nieruchomości w wykonaniu uchwały o podwyższeniu kapitału spółki	803

Wzór oświadczenia i umowy przeniesienia własności nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu wraz z prawem własności nieruchomości	806
19.2. Wkład do spółki prawa handlowego – skutki podatkowe	810
19.2.1. Podatki dochodowe	810
19.2.1.1. Aport do spółki kapitałowej	810
19.2.1.2. Aport do spółki osobowej	812
19.2.1.3. Wartość początkowa	812
19.2.2. Podatek od towarów i usług	813
19.2.3. Podatek od czynności cywilnoprawnych	814
Rozdział 20. Obciążenia nieruchomości	817
20.1. Obciążenie nieruchomości prawem użytkowania	817
Wzór umowy darowizny z ustanowieniem służebności mieszkania i użytkowania działki gruntu	820
20.2. Ustanowienie służebności osobistej	822
20.3. Ustanowienie służebności gruntowej	825
20.4. Użytkowanie i służebność w prawie podatkowym	834
20.4.1. Nieodpłatne ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych	834
20.4.1.1. Podatek od spadków i darowizn	834
20.4.1.2. Podatek dochodowy od osób fizycznych	835
20.4.1.3. Podatek dochodowy od osób prawnych	836
20.4.2. Odpłatne ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych	837
20.4.2.1. Podatek od czynności cywilnoprawnych	837
20.4.2.2. Podatek dochodowy	837
20.4.3. Ograniczone prawa rzeczowe a podatek VAT	838
20.5. Umowa o ustanowienie hipoteki	841
Wzór umowy sprzedaży z ustanowieniem hipoteki	843
Wzór oświadczenia o ustanowieniu hipoteki	845
Rozdział 21. Umowa o korzystanie z nieruchomości	849
Wzór umowy określającej sposób korzystania z nieruchomości między współwłaścicielami	851
Rozdział 22. Czynności typowe w obrocie nieruchomościami lokalowymi ..	854
22.1. Pojęcie nieruchomości lokalowej	854
22.2. Prawo własności lokalu jako prawo nadrzędne w stosunku do użytkowania wieczystego gruntu pod budynkiem	855
22.3. Ustanowienie odrębnej własności lokalu w drodze umowy albo orzeczenia sądu w stanie prawnym obowiązującym do 10.09.2017 r.	860
22.4. Zmiany w ustanawianiu odrębnej własności lokalu wprowadzone od 11.09.2017 r.	865
Wzór umowy o ustanowieniu odrębnej własności lokalu i jego sprzedaży	871

Rozdział 23. Czynności wspólnot mieszkaniowych	1876
23.1. Czynności wspólnot mieszkaniowych (zmiany udziałów, adaptacje, podziały nieruchomości wspólnej)	1016
23.1.1. Status prawny wspólnoty mieszkaniowej	876
23.1.2. Legitymacja czynna i bierna wspólnoty	879
23.1.3. Ustanowienie odrębnej własności lokali w drodze adaptacji	1022
części nieruchomości wspólnej	880
Wzór umowy – umowa o zmianie umowy o ustanowieniu	1024
odrębnej własności lokali, zgoda na podział lokalu, uzgodnienie	1025
wielkości udziałów we współwłasności nieruchomości wspólnej, ...	1026
oświadczenie o podziale dotychczasowego lokalu nr 2	1026
i ustanowieniu odrębnej własności nowo powstałych lokali, ...	1029
umowa sprzedaży	889
23.2. Wspólnota mieszkaniowa jako podatnik	896
23.2.1. Uwagi ogólne	896
23.2.2. Podatek dochodowy od osób prawnych	897
23.2.3. Podatek VAT	899
23.2.3.1. Sprzedaż lokalu	899
23.2.3.2. Sprzedaż gruntu	901
Rozdział 24. Czynności obejmujące nieruchomości w prawie spadkowym ..	903
24.1. Nabycie przedmiotu zapisu zwykłego i zapisu windykacyjnego	903
24.2. Testament obejmujący zapis nieruchomości	912
Wzór testamentu	915
24.3. Zapis windykacyjny obejmujący nieruchomość	916
Wzór testamentu z ustanowieniem zapisu windykacyjnego	920
Wzór wniosku o stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu	1054
windykacyjnego	921
Wzór wniosku o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku	924
i przedmiotu zapisu windykacyjnego	925
Umowa sprzedaży udziałów w spadku	1058
Rozdział 25. Postępowanie egzekucyjne w stosunku do nieruchomości	1060
w ujęciu przedmiotowym	928
25.1. Uwagi wstępne	928
25.2. Postępowanie egzekucyjne dotyczące nieruchomości	928
25.2.1. Nieruchomość jako przedmiot egzekucji	928
25.2.2. Organ egzekucyjny	931
25.2.3. Wniosek o wszczęcie egzekucji	932
25.2.4. Uczestnicy postępowania egzekucyjnego	933
25.2.5. Etapy egzekucji z nieruchomości	935
25.2.5.1. Wzory dotyczące wszczęcia egzekucji	943
z nieruchomości	943

878	Wzór oświadczenia	Wzór wniosku o wszczęcie egzekucji z nieruchomości ..	943
878	oraz prawnego	Wzór zawiadomienia Sądu Rejonowego o wszczęciu	944
878	nieruchomości	egzekucji z nieruchomości	944
878	Wkład do spółki	Wzór informacji o zajęciu nieruchomości	944
878	19.2.1. Podarki do	Wzór zawiadomienia wierzyciela o dokonaniu zajęcia	945
878	nieruchomości	nieruchomości i pouczenie o treści art. 923 ¹ k.p.c.	945
888	19.2.2.	Wzór zawiadomienia wierzyciela o sprzeciwie	946
888	wniesionym przez małżonka dłużnika	946	
888	19.2.2.	Wzór wniosku o dokonanie wpisu	947
888	25.2.5.2.	Połączenie egzekucji	949
888	Wzór postanowienia o przyłączeniu	953	
888	Wzór wniosku o dokonanie wpisu	954	
888	25.2.5.3.	Kurator dla osoby nieobecnej	955
888	Wzór umowy darowizny	Wzór postanowienia o ustanowieniu kuratora	956
888	25.2.6.	Zajęcie nieruchomości – zakres zajęcia	957
888	25.2.6.1.	Skutki rozporządzenia nieruchomością po zajęciu	959
888	25.2.6.2.	Zarząd zajętej nieruchomości	963
888	25.2.6.3.	Odpowiedzialność zarządcy	965
888	25.2.7.	Opis i oszacowanie	967
888	25.2.8.	Obwieszczenie o licytacji	973
888	25.2.8.1.	Sprzedaż przez licytację publiczną	977
888	25.2.8.2.	Publiczne ogłoszenie o licytacji	979
888	25.2.8.3.	Prawo przejęcia na własność nieruchomości	837
888	20.4.2.1.	wchodzącej w skład gospodarstwa rolnego	980
888	20.4.2.2.	przez jej współwłaściciela	980
888	25.2.8.4.	Warunki licytacyjne	982
888	25.2.8.5.	Cena wywołania	985
888	25.2.8.6.	Zaliczenie wierzytelności na poczet ceny nabycia	988
888	25.2.8.7.	Utrata rękojmi i wygaśnięcie skutków przybicia	845
888	w razie niewykonania warunków licytacyjnych	przez nabywcę	990
888	25.2.9.	Licytacja	992
888	Wzór protokołu publicznej licytacji nieruchomości	994	
888	25.2.9.1.	Przedmiot przetargu	1000
888	25.2.9.2.	Przebieg przetargu	1003
888	25.2.9.3.	Wstrzymanie przetargu	1004
888	25.2.9.4.	Zamknięcie przetargu	1005
888	25.2.9.5.	Umorzenie egzekucji	1006
888	25.2.10.	Przejęcie nieruchomości	1007
888	25.2.10.1.	Druga licytacja	1009
888	25.2.10.2.	Przejęcie nieruchomości	1010
888	25.2.10.3.	Umorzenie postępowania, ponowna egzekucja	1012
888	25.2.11.	Skarga na czynności komornika	1014

25.2.12. Przybicie	1014
25.2.12.1. Postanowienie o przybiciu	1016
25.2.12.2. Wzór postanowienia o przybiciu	1018
25.2.12.2. Treść postanowienia o udzieleniu przybicia	1018
25.2.12.3. Odmowa udzielenia przybicia	1019
25.2.12.4. Ponowna licytacja	1022
25.2.12.5. Zmiana zarządcy	1022
25.2.12.6. Pierwszeństwo potrącenia	1024
25.2.12.7. Skutki przybicia	1025
25.2.12.8. Doręczenie postanowienia o przybiciu	1026
25.2.12.9. Zażalenie	1026
25.2.13. Przysądzenie własności	1029
25.2.13.1. Skutki przysądzenia własności	1032
25.2.13.2. Wygaśnięcie praw i roszczeń	1036
25.2.13.3. Utrzymanie służebności gruntowej	1039
25.2.13.4. Wstąpienie nabywcy w stosunek najmu lub dzierżawy	1041
25.2.13.5. Wykreślenie wszelkich praw	1042
25.2.14. Egzekucja z ułamkowej części nieruchomości oraz użytkowania wieczystego	1046
25.2.14.1. Zawiadomienie o zajęciu	1047
25.2.14.2. Zajęcie użytkowania wieczystego	1048
25.2.14.3. Uprawnienia zarządcy	1051
25.2.14.4. Rozwiązanie umowy użytkowania wieczystego	1051
25.2.14.5. Opis i oszacowanie części ułamkowej nieruchomości ...	1052
25.2.14.6. Protokół opisu i oszacowania	1052
25.2.14.7. Przysądzenie prawa użytkowania wieczystego	1054
25.2.14.8. Obciążenia ułamkowej części nieruchomości i los hipotek wpisanych przed powstaniem współwłasności	1054
25.2.15. Uproszczona egzekucja z nieruchomości	1055
25.2.15.1. Tryb zajęcia, opis i oszacowanie	1058
25.2.15.2. Sprzedaż z wolnej ręki	1060
25.2.15.3. Sprzedaż innych nieruchomości	1062
25.2.15.4. Sporządzenie protokołu i przysądzenie własności	1062
25.2.15.5. Licytacyjna sprzedaż nieruchomości w trybie uproszczonym	1063
25.2.16. Egzekucja ze statków morskich	1064
25.2.16.1. Właściwość miejscowa komornika. Forma wniosku o wszczęcie egzekucji	1065
25.2.16.2. Przytrzymanie statku	1066
25.2.16.3. Ogłoszenie o wszczęciu egzekucji i obwieszczenie o licytacji	1067

25.2.16.4.	Egzekucja z udziału w statku i ze statków niewpisanych do rejestru okrętowego	1068
25.2.16.5.	Egzekucja ze statku zagranicznego	1069
25.2.16.6.	Ustanowienie kuratora	1071
25.2.16.7.	Opis i oszacowanie zajętego statku zagranicznego	1071
25.2.17.	Podział sumy uzyskanej z egzekucji, sporządzenie planu podziału	1072
25.2.17.1.	Elementy planu podziału	1075
25.2.17.2.	Kolejność zaspokojenia	1079
25.2.17.3.	Zasady zaspokojenia w ramach tej samej kategorii	1091
25.2.17.4.	Zarzuty	1093
25.2.17.5.	Wykonanie planu podziału	1095
25.2.17.6.	Plan podziału sumy uzyskanej przez egzekucję z wynagrodzenia za pracę	1097
25.2.17.7.	Wierzyciele uczestniczący w podziale	1098
25.2.17.8.	Podział wyegzekwowanych kwot	1100
25.2.18.	Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z ruchomości, wierzycielności i innych praw majątkowych	1101
25.2.19.	Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości	1102
25.2.20.	Uczestnicy podziału	1102
25.2.20.1.	Zaliczenie własnej wierzycielności na cenę	1107
25.2.20.2.	Zabezpieczenie jedną hipoteką kilku wierzycielności	1108
25.2.20.3.	Wierzycielność zabezpieczona na kilku nieruchomościach	1109
25.2.20.4.	Wierzycielności zależne od warunku albo od wyniku sporu	1110
25.2.21.	Egzekucja świadczeń niepieniężnych	1111
25.2.21.1.	Złożenie do depozytu sądowego albo oddanie na przechowanie	1115
25.2.21.2.	Zajęcie roszczenia dłużnika o wydanie rzeczy	1116
25.2.21.3.	Nakazanie wyjawienia	1117
25.2.21.4.	Wydanie nieruchomości lub statku, opróżnienie pomieszczenia	1118
25.2.21.5.	Zastępcze oświadczenie woli	1129
25.2.21.6.	Ujawnienie praw wierzyciela	1136
25.2.21.7.	Egzekucja czynności zastępowalnej	1137
25.2.21.8.	Egzekucja czynności niezastępowalnej	1140
25.2.21.9.	Zagrożenie nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej na rzecz wierzyciela	1146
25.2.21.10.	Obowiązek nieczynienia	1147
25.2.21.11.	Zapłata na rzecz wierzyciela	1155
25.2.21.12.	Wymiar grzywny	1156
25.2.21.13.	Zamiana grzywny na areszt	1157

25.2.21.14.	Zwolnienie z aresztu, skutki zwłoki (art. 1054 k.p.c.)	1158
25.2.21.15.	Zażalenie	1159
25.2.21.16.	Wykonanie aresztu	1160
25.2.21.17.	Rozwinięcie wykonania aresztu	1161
25.2.21.18.	Wstrzymanie wykonania aresztu i zwolnienie z aresztu	1162
25.2.22.	Egzekucja przeciwko Skarbowi Państwa	1163
25.2.22.1.	Egzekucja przeciwko przedsiębiorcy	1165
25.2.22.2.	Zwolnienie Skarbu Państwa z rękojmi	1168
25.2.22.3.	Sposób prowadzenia egzekucji grzywnien i kar pieniężnych	1168
25.2.22.4.	Egzekucja przez zarząd przymusowy nad przedsiębiorstwem lub gospodarstwem rolnym ..	1168
25.2.22.5.	Wniosek o wszczęcie egzekucji	1171
25.2.22.6.	Rozpoznanie wniosku	1172
25.2.22.7.	Właściwość sądu	1172
25.2.22.8.	Ograniczenie egzekucji	1173
25.2.22.9.	Egzekucja świadczeń pieniężnych	1175
25.2.22.10.	Zarząd w ramach postępowania zabezpieczającego ...	1176
25.2.22.11.	Wniosek o dokonanie wpisu o ustanowienie zarządu przymusowego w księdze wieczystej	1177
25.2.22.12.	Nieważne czynności prawne dłużnika	1177
25.2.22.13.	Powołanie zarządcy	1178
25.2.22.14.	Uprawnienia zarządcy	1180
25.2.22.15.	Ograniczenia egzekucyjne	1181
25.2.22.16.	Plan podziału	1183
25.2.22.17.	Sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego. Właściwość sądu	1184
25.2.22.18.	Postanowienie o wszczęciu egzekucji	1185
25.2.22.19.	Zbieg egzekucji	1185
25.2.22.20.	Sporządzenie bilansu	1186
25.2.22.21.	Sprzedaż przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego z wolnej ręki	1187
25.2.22.22.	Ogłoszenie postanowienia	1189
25.2.22.23.	Licytacja	1190
25.2.22.24.	Nienaruszalność innych praw	1191
25.2.22.25.	Solidarna odpowiedzialność nabywcy i dłużnika	1193
25.2.22.26.	Podział sumy	1194
25.2.23.	Egzekucja w celu zniesienia współwłasności	1194
25.2.23.1.	Podstawa egzekucji, wszczęcie postępowania	1197
25.2.23.2.	Wniosek o ujawnienie wszczęcia egzekucji w księdze wieczystej	1198
25.2.23.3.	Prawo pierwokupu	1198

1158	25.2.23.4.	Zbieg egzekucji	1199
1159	25.2.23.5.	Odpowiednie stosowanie przepisów o egzekucji	1068
1160	25.2.16.5.	w celu zniesienia współwłasności	1200
1161	25.2.16.6.	.....	1071
	25.2.16.7.	.....	1203
Literatura			
1161	25.2.17.	Podział sumy uzyskanej z egzekucji, sporządzenie planu	
1161		podziału	1072
1161	25.2.17.1.	.....	1075
1161	25.2.17.2.	.....	1079
1161	25.2.17.3.	.....	1091
1168	25.2.17.4.	.....	1093
1168	25.2.17.5.	.....	1095
1168	25.2.17.6.	.....	1097
1171	25.2.17.7.	.....	1091
1172	25.2.17.8.	.....	1091
1173	25.2.18.	Podział sumy uzyskanej przez egzekucję z nieruchomości	
1175	25.2.18.1.	.....	1011
1176	25.2.18.2.	.....	1011
1176	25.2.18.3.	.....	1012
1177	25.2.20.1.	.....	1011
1177	25.2.20.2.	.....	1011
1178	25.2.20.3.	.....	1011
1180	25.2.20.4.	.....	1011
1181	25.2.20.5.	.....	1011
1183	25.2.21.1.	.....	1111
1184	25.2.21.2.	.....	1111
1185	25.2.21.3.	.....	1111
1186	25.2.21.4.	.....	1111
1187	25.2.21.5.	.....	1111
1189	25.2.21.6.	.....	1111
1190	25.2.21.7.	.....	1111
1191	25.2.21.8.	.....	1111
1193	25.2.21.9.	.....	1111
1194	25.2.21.10.	.....	1111
1197	25.2.21.11.	.....	1111
1198	25.2.21.12.	.....	1111